

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

**MÜZİK VE GÖSTERİ SANATLARI ALANI
BAĞLAMA (BOZUK DÜZEN)
KURS PROGRAMI**

Hayat Boyu Öğrenme
Lifelong Learning

2017
ANKARA

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI:	1
PROGRAMIN DAYANAĞI:	1
PROGRAMIN GİRİŞ KOŞULLARI	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ.....	1
PROGRAMIN AMAÇLARI	2
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ	2
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	3
MÜZİĞİN TEMEL ÖĞELERİ.....	4
BOZUK DÜZENDE NOTA YERLERİ	4
BOZUK DÜZENDE TARTIM KALIPLARI	4
BOZUK DÜZENDE ZAMAN KALIPLARI.....	4
MAKAM VE MAKAM ÖZELLİKLERİ.....	5
BOZUK DÜZENDE HÜSEYNÎ (KEREM) DİZİSİ	5
BOZUK DÜZENDE RAST VE SABA (DERBEDER-KALENDERÎ) DİZİSİ.....	5
BOZUK DÜZENDE KÜRDÎ VE HİCAZ (GARİP) DİZİSİ	5
BOZUK DÜZENE UYGUN HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI	
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BELGELENDİRME	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

PROGRAMIN ADI

Bağlama Eğitimi(Bozuk Düzen)

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,

2. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarihli ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı,

3. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 29.06.2016 tarihli ve 44 sayılı kararı ile kabul edilen Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi (Gitar, Flüt, Bağlama, Tambur, Keman, Viyola, Çello, Kontrbas, Ney, Ut, Klasik Kemançe, Kanun, Klarnet, Kaval, Vurmali Çalgılar, Tar, Kemane ve Yaylı Sazlar (Kemança, Karadeniz Kemançesi, Kemane)) Gitar Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı

PROGRAMIN GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okur-yazar olmak.
2. Bağlama çalmaya engel oluşturacak fiziksel yetersizliği bulunmamak.
3. 7 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Kurs programının uygulanmasında öncelik sırasına göre;

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelgeye" göre, Müzik öğretmeni olarak atanabilirler; öğretmen bulunamaması durumunda öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olanlar,
2. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelge" ile Müzik Alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim programları / fakülte mezunları,
3. Müzik Alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyesi, öğretim görevlileri,
4. En az lise mezunu olup, en az 1 yıl (eğitim öğretim yılı) bağlama eğitimi aldığına veya bağlama eğitimi verdiğine ilişkin belgeye sahip olanlar,
5. Yöresinde mahalli sanatçı olarak tanınan kişiler veya bu çalgının kaynak kişisi olarak bilinenler

Eğitimci olarak görevlendirilir.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Bağlama (Bozuk Düzen) kursunu bitiren bireyin;

1. Bağlamayı tanıması, bağlamanın tarihsel gelişimi, yapısal özellikleri, ölçüleri ve bağlamada düzenleri açıklaması,
2. Sol elle bağlama tutuşu, sağ elle tezene tutuşu, perdeler basış, sol ve sağ ellerdeki yanlış pozisyonlar ve tezene ile çalışmalarını geliştirmesi,
3. Bozuk düzende nota yerlerini ve parmak numaralarını kavraması ve uygulaması,
4. Bozuk düzende dört onaltılık, sekizlik, onaltılık, senkoplu, noktalı sekizlik ve onaltılık tartım kalıplarını ve tezene vuruşlarını kavraması ve uygulaması,
5. Bozuk düzende iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz ve dokuz zamanlı ritim kalıplarını kavraması,
6. Bozuk düzende makamın tanımını, dörtlü ve beşlilerden oluştuğunu, inici ve çıkıcı özellikte olduğunu, karar (durak), güçlü, yeden ve tiz karar perdelerden oluştuğunu açıklaması,
7. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem), Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî), Kürdî ve Hicaz (Garip) dizilerinden oluştuğunu açıklaması,
8. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem) dizisini seslendirmesi,
9. Bozuk düzende Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) dizisini seslendirmesi
10. Bağlama düzeninde Kürdî ve Hicaz (Garip) dizisini seslendirmesi
11. Bozuk düzene uygun Türk Halk Müziği eserlerinden bir repertuvar oluşturması,
12. Sağ ve sol el koordinasyon becerisi, temiz ses elde etme, tezene vuruşlarını uygulama, deşifre becerisi ve yorumlaması amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Müzik eğitimini çağa uygun teknik ve imkânlar ile vererek gelecek nesillere doğru bir şekilde aktarmak, kültür millet ilişkisi bağlamında oldukça önem taşımaktadır. Popüler kültürün yarattığı ortamlarda sadece bir eğlence aracı olarak görülen ve kullanılan bağlamanın geçmişi binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. İnanç, kültür

ve tarih derinliği bulunan bir enstrümandır ve Türk Halk Müziđinin temel icra sazıdır.

2. Geleneksel icra teknikleri için en eski ses kayıtlarına ihtiyaç duyulabilir. Bunun için bir arşiv olmasında fayda vardır.
3. Türk Halk Müziđinin temel çalgılarından olan bağlama öğretiminde, dersin materyalleri bol ve çeşitli olmalıdır.
4. Kursun uygulanmasında ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanır.
5. Kursun uygulama bölümünde hareketler basitten zora doğru belli bir mantıkla gösterilecektir.
6. Bağlama öğretiminde özellikle yöresel tavır veya üslupların öğretiminde mahalli icraların (mahalli saz, mahalli ses ve halk dansları) izlenmesi çok önemlidir.
7. Bozuk Düzen Bağlama kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere aşığıdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Deđerler
Kültüre Saygı
Azimli Olma
Hoşgörü
Gelişime Açıklık
Yardımlaşma

8. Program yaygın eğitim kurumlarında veya kurumlarca uygun görülen diğer yerlerde uygulanır.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programında kredilendirme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 4 ders saati uygulanacak şekilde toplam **180** ders saatidir. Sürelerin konulara göre dağılımı aşığıdaki tabloda verilmiştir.

Konular	Süre (Ders Saati)
Müziğin Temel Öğeleri	10
Bozuk Düzendeki Nota Yerleri	24
Bozuk Düzendeki Tartım Kalıpları	24

Bozuk Düzende Zaman Kalıpları	24
Makam ve Makam Özellikleri	10
Bozuk Düzende Hüseyinî (Kerem) Dizisi	16
Bozuk Düzende Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) Dizisi	16
Bozuk Düzende Kürdî ve Hicaz (Garip) Dizisi	16
Bozuk Düzene Uygun Halk Müziği Repertuarı	20
TOPLAM	180

1. MÜZİĞİN TEMEL ÖĞELERİ

1.1. Bağlamayı Tanıma

1.1.1. Bağlamanın Tarihsel Gelişimi

1.1.2. Bağlamanın Yapısal Özellikleri

1.1.3. Bağlama Ailesi ve Ölçüleri

1.1.4. Bağlamada Düzenler

1.2. Bağlamada Duruş ve Tutuş

1.2.1. Bağlamanın Tutuşu

1.2.2. Sol El Tutuşu

1.2.3. Perdelere Basış

1.2.4. Sol Eldeki Yanlış Pozisyonlar

1.2.5. Sağ Elle Tezenenin Tutuşu

1.2.6. Tezenenin Telde Çalışması

1.2.7. Sağ Eldeki Yanlış Pozisyonlar

2. BOZUK DÜZENDE NOTA YERLERİ

2.1. La Notasının Yeri

2.2. Si, Do ve Re Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları

2.3. Mi, Fa ve Sol Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları

2.4. Oktav Notalarının Yeri

2.4.1. Oktav La Notasının Yeri ve Parmak Numarası

2.4.2. Oktav Do ve Re Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları

3. BOZUK DÜZENDE TARTIM KALIPLARI

3.1. Dört Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

3.2. Sekizlikten Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

3.3. Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

3.4. Senkoplu Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

3.5. Noktalı Sekizlik ve Onaltılık Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

4. BOZUK DÜZENDE ZAMAN KALIPLARI

4.1. Bozuk Düzende İki, Üç ve Dört Zamanlı Ritim Kalıpları

- 4.2. Bozuk Düzende Beş, Altı ve Yedi Zamanlı Ritim Kalıpları
- 4.3. Bozuk Düzende Sekiz ve Dokuz Zamanlı Ritim Kalıpları
5. MAKAM VE MAKAM ÖZELLİKLERİ
  - 5.1. Makamın Tanımı
  - 5.2. Makamda Dörtlü ve Beşliler
  - 5.3. Makamda İnici ve Çıkıcı Özellikler
  - 5.4. Makamda Karar(Durak), Güçlü, Tiz Karar(Durak) ve Yeden Perdeleri
6. BOZUK DÜZENDE HÜSEYNÎ(KEREM) DİZİSİ
  - 6.1. Dörtlü ve Beşli Aralıklar
  - 6.2. Hüseyini Dizisinde Karar Sesi LA, Güçlü Perdesi Mİ ve Yeden Perdesi SOL
  - 6.3. Hüseyini Dizisinde Sİ 1 Koma Bemolü ve FA Bakiye Diyezi Alması
7. BOZUK DÜZENDE RAST VE SABÂ (DERBEDER-KALENDERÎ) DİZİSİ
8. BOZUK DÜZENDE KÜRDÎ VE HİCAZ (GARİP) DİZİSİ
  - 8.1. Dörtlü ve Beşli Aralıklar
  - 8.2. Kürdi Dizisinde Karar Sesi LA, Güçlü Perdesi RE ve Yeden Perdesi SOL
  - 8.3. Kürdi Dizisinde Sİ 4 Koma Bemolü
9. BOZUK DÜZENE UYGUN HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Değerlendirme, Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre;
  - Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetler,
  - Kursiyerin performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavlar,
  - Kursiyere kurs sonunda yapılan uygulamalı sınavlar,100 puan üzerinden yapılır.
2. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev ya da projelere göre yapılır. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puan ya da notu olarak değerlendirilir.
3. Programların özelliğine göre sınavlar ve başarı değerlendirmesi bilişim teknolojisi kullanılarak da yapılabilir.
4. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemiyle yapılır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ

Programın uygulama sürecinde;

1. Ders kitabı olarak Millî Eğitim Bakanlığının yayımlamış olduğu yazılı materyaller kullanılır.
2. Kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri, kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/eğitici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanır.
3. Programın uygulanabilmesi için Müzik ve Gösteri Sanatları alanı standart donanımları ve programın gerektirdiği diğer donanımlar kullanılacaktır.
4. Yararlanılacak kaynak araç-gereçler; gitar, TV, DVD, VCD, projeksiyon cihazı, bilgisayar internet, kitap, defter, kalem.

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir.

Hayat Boyu Öğrenme
Lifelong Learning